

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KRZYNOWŁOGA MAŁA

na lata 2007-2012

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
	1. Wstęp	
	2. Główne obszary problemowe	4
	3. Samorząd terytorialny	8
II.	Diagnoza stanu gminy Krzynowłoga Mała	8
	1. Uwarunkowania wewnętrzne	8
	1.1. Ogólna charakterystyka gminy	8
	1.2. Rolnictwo	8
	1.3. Leśnictwo	9
	2. Uwarunkowania zewnętrzne	10
	2.1. Położenie i pozycja gminy w województwie mazowieckim	10
	2.2. Uwarunkowania fizjograficzne	11
	2.3. Uwarunkowania wynikające z opracowań o zasięgu regionalnym	11
	2.4. Uwarunkowania wynikające z opracowań o zasięgu krajowym	12
	3. Środowisko przyrodnicze i gospodarka przestrzenna	13
	3.1. Położenie i rzeźba terenu	13
	3.2. Budowa geologiczna i surowce naturalne	13
	3.3. Warunki wodne	14
	3.4. Zagadnienia ekologiczne	15
	4. Ludność	15
	4.1. Sytuacja demograficzna na przestrzeni lat	16
	5. Mieszkalnictwo	19
	6. Przemysł i usługi	20
	7. Infrastruktura techniczna	21
	7.1. Komunikacja	21
	7.2. Gospodarka komunalna	22
	7.3. Ciepłownictwo, gazownictwo	23
	7.4. Elektroenergetyka	23
	8. Infrastruktura społeczna	24
	8.1. Oświata	24
	8.2. Ochrona przeciwpożarowa	24
	8.3. Pomoc społeczna	25
	9. Środowisko kulturowe	26
	10. Gospodarka budżetowa gminy	29
I.	Analiza SWOT (mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń)	35
II.	Misja rozwoju gminy	38
III.	Cele strategiczne rozwoju gminy	45
IV.	Wdrażanie strategii rozwoju gminy	48
	Literatura	50

I. WPROWADZENIE

1. Wstęp

Strategia odpowiada na potrzebę kompleksowego i długofalowego podejścia do rozwoju gminy w szybko zmieniającym się i coraz bardziej konkurencyjnym otoczeniu. Planowanie strategiczne nie daje gwarancji sukcesu, ale znacznie zwiększa jego prawdopodobieństwo. Dla naszych potrzeb można przyjąć prostą definicję strategii rozwoju gminy. Jest to sztuka formułowania długookresowych celów, a także ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu oraz wybór działań umożliwiające realizację przyjętych priorytetów rozwoju.

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem uchwalanym przez Radę Gminy w celu określenia najważniejszych zamierzeń, osiąganych wspólnym wysiłkiem władz samorządowych, mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Narzędziem realizacji strategii są głównie publiczne środki finansowe. Większość zamierzeń ambitnych gmin wykracza jednak poza ich możliwości budżetowe. Dlatego możliwe i konieczne jest stosowanie takich metod działania, jak: przedsięwzięcia publiczno-prywatne, współpraca międzygminna, pozyskiwanie środków pozabudżetowych, zlecanie zadań publicznych organizacjom społecznym, interwencyjne działania rządu, władz regionalnych i powiatowych. We współczesnym świecie gminy i miasta osiągają sukces dzięki umiejętnemu łączeniu elementów konkurencji i współpracy, rynku i polityki wspierania najbardziej efektywnych i pomocy nieprzystosowanym. Oznacza to, że samorząd gminy nie jest jedynym i wyłącznym podmiotem strategii rozwoju, choć ponosi odpowiedzialność za jej sformułowanie i uchwalenie.

Wieloaspektowość i wielopodmiotowość strategii wymaga szerokiego udziału społecznego w trakcie jej formułowania. Proponowane rozwiązania i przedsięwzięcia rozwojowe muszą być realne ekonomicznie, akceptowane

społecznie, przeprowadzalne politycznie, dopuszczalne z punktu widzenia ochrony zasobów i przyrody, wykonalne technicznie i możliwe do umiejscowienia w konkretnej przestrzeni.

2. Główne obszary problemowe

Strategiczne planowanie lokalnego rozwoju było procesem twórczym, który określił główne obszary problemowe gminnej wspólnoty samorządowej. Podstawowymi motywami były:

- potrzeba identyfikacji najważniejszych szans i barier dalszego rozwoju gminy oraz uzyskania powszechnej zgody co do najważniejszych kierunków rozwoju gminy w perspektywie następnych 3 – 5 lat,
- potrzeba uzgodnienia, które spośród spraw publicznych wymagają najpilniejszego załatwienia,
- potrzeba usprawniania metod zarządzania gminą w celu stałego podnoszenia efektywności wykorzystania zasobów finansowych budżetu gminy,
- potrzeba zbudowania rzeczywistej płaszczyzny porozumienia i współpracy pomiędzy społeczeństwem, prywatnym sektorem gospodarczym, a sektorem administracji publicznej.

3. Samorząd terytorialny.

Samorząd terytorialny to prawo i rzeczywista zdolność społeczności lokalnych do regulowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych w granicach zakreślonych ustawami. Z politycznego punktu widzenia jest to jedna z form uczestnictwa w sprawowaniu władzy.

Wspólnoty lokalne i reprezentujące ją władze samorządowe w wielu krajach świata, w tym także i w Polsce, przyjmują coraz większy zakres obowiązków i kompetencji. Występując w imieniu i na rzecz własnych społeczności, władze lokalne podejmują działania mające na celu rozwój społeczno – gospodarczy danego obszaru i zapewnienie możliwie najlepszych warunków życia.

Siedzibą władz gminy jest wieś Krzynowłoga Mała. Organami gminy jest Rada Gminy oraz Wójt. W gminie Krzynowłoga Mała, Rada Gminy liczy 15 radnych. Organy gminy wykonują swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym gminy, z wyłączeniem spraw rozstrzyganych przez mieszkańców w drodze referendum. Wewnętrznymi kolegialnymi organami rady są komisje rady. Na podstawie uchwały Rady Gminy w Krzynowłodze Małej powołane zostały następujące stałe komisje rady:

- 1) Komisja Rewizyjna,
- 2) Komisja Samorządu, Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego oraz Spraw Socjalnych,
- 3) Komisja Budżetu, Gospodarki Gminy, Rolnictwa, Oświaty, Kultury i Zdrowia.

Jednostki organizacyjne gminy:

1. Publiczne Gimnazjum w Krzynowłodze Małej,
2. Szkoła Podstawowa w Krzynowłodze Małej,
3. Szkoła Podstawowa w Ulatowie Adamach,
4. Szkoła Podstawowa w Świniarach,
5. Szkoła Podstawowa w Romanach Seborach,
6. Gminna Biblioteka Publiczna w Krzynowłodze Małej,
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Jednostki	pomocnicze	gminy	(sołectwa):
1. Borowe Chrzczany,		28. Romany Sebory,	
2. Bystre Chrzany,		29. Romany Sędzięta,	
3. Cichowo,		30. Rudno Jeziorowe,	
4. Chmieleń Wielki,		31. Rudno Kmiece,	
5. Chmielonek,		32. Rudno Kosiły,	
6. Czaplice Bąki,		33. Skierkowizna,	
7. Czaplice Kurki,		34. Świniary,	
8. Gadomiec Jędryki,		35. Ulatowo Adamy,	
9. Gadomiec Wyraki,		36. Ulatowo Borzuchy,	
10. Goski Wąsosze,		37. Ulatowo Czerniaki,	
11. Grabowo Rzańce,		38. Ulatowo Zalesie,	
12. Kaki Mroczyki,		39. Ulatowo Żyły,	
13. Kawieczyno,		40. Wiktorowo wieś,	
14. Krajewo Kłódki,		41. Wiktorowo kolonia.	
15. Krajewo Wielkie,			
16. Krzynowłoga Mała,			
17. Marianowo,			
18. Masiak,			
19. Morawy Wielkie,			
20. Ostrowe,			
21. Ożumiech,			
22. Piastowo,			
23. Plewnik,			
24. Łoje,			
25. Łanięta,			
26. Romany Janowięta,			
27. Romany Fuszki,			

II. DIAGNOZA STANU GMINY KRZYNOWŁOGA MAŁA.

Diagnoza stanu gminy dokonana została głównie na podstawie „Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Krzynowłoga Mała”. Następnie przeprowadzono weryfikację tej diagnozy. Zastosowano przy tym tzw. metodę SWOT, określając silne i słabe strony gminy oraz szanse i zagrożenia jej dalszego rozwoju. Silne i słabe strony dotyczą teraźniejszości oraz sytuacji wewnętrznej. Szanse i zagrożenia odnoszą się do przyszłości i uwarunkowań zewnętrznych rozwoju. Na podstawie analizy SWOT określono misję i cele strategiczne gminy Krzynowłoga Mała.

1. Uwarunkowania wewnętrzne.

1.1. Ogólna charakterystyka gminy.

Część północno - zachodnią oraz część południową gminy pokrywają zwarte kompleksy lasów. Od północy poprzez centralną część gminy i dalej na zachód - wzdłuż rzeki Ulatówki - rozciąga się pas terenów bagiennych oraz podmokłych łąk. Ponadto cały teren gminy przecinany jest mniejszymi strumieniami oraz mniejszymi i większymi jeziorami. Takie warunki naturalne spowodowały, że na terenie gminy wykształciła się duża ilość małych wsi o rozproszonej zabudowie, zlokalizowanych w sąsiedztwie cieków wodnych oraz jezior. Na południu gminy, wzdłuż granicy z gminami Czernice Borowe i Przasnysz znajduje się ciąg złóż kruszywa naturalnego.

1.2. Rolnictwo.

Wiodącą funkcją gminy Krzynowłoga Mała jest rolnictwo. Około 85% jej mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Dominuje tu indywidualna gospodarka rolna. W rękach 776 indywidualnych gospodarstw rolnych o

średniej powierzchni około 25 ha powierzchni ogólnej znajduje się 96% użytków rolnych gminy.

Użytki rolne zajmują 12.409 ha, co stanowi $\frac{2}{3}$ powierzchni gminy, co w rozbiciu na szczególne rodzaje użytków kształtuje się następująco:

grunty orne	- 8.295 ha, co stanowi 67% użytków rolnych;
łąki	- 1.677 ha, co stanowi 13,5% użytków rolnych;
pastwiska	- 2.049 ha, co stanowi 16,5% użytków rolnych;
sady	- 56 ha, co stanowi 0,5% użytków rolnych;
inne użytki	- 332 ha, co stanowi 2,5% użytków rolnych.

Warunki dla rozwoju rolnictwa są średnie. Grunty orne III i IV klasy bonitacyjnej zalegają na 2.916 ha, co stanowi około 35% całości gruntów ornych. Grunty chronione zlokalizowane są w trzech dość zwartych kompleksach:

- 1) Okolice wsi Krzynowłoga Mała;
- 2) Okolice wsi Ożumiech, Rudno Kosiły i Rudno Kmiece;
- 3) Okolice wsi Czaplice Bąki, Romany Sędzięta i Świniary.

1.3. Leśnictwo.

Lasy zajmują 5.238 ha, co stanowi ok. 30% powierzchni gminy. Znaczna część lasów, bo 3.875 ha (75% powierzchni) stanowi własność prywatną. Są to lasy gospodarcze, których podstawową funkcją jest produkcja surowca drzewnego na potrzeby gospodarki narodowej oraz na potrzeby własne.

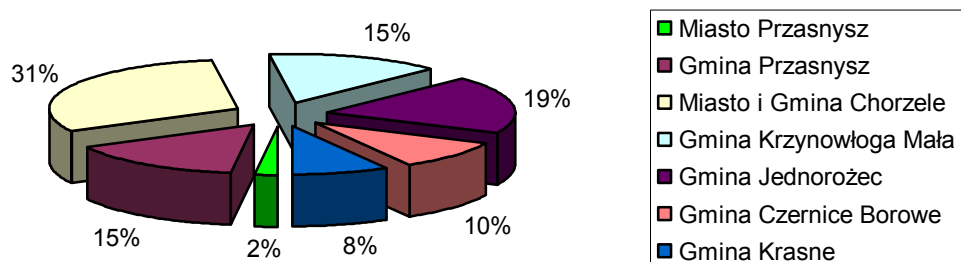
Ponadto lasy pełnią bardzo ważną rolę glebochronną oraz wpływają stabilizująco na stosunki wodne terenu.

2. Uwarunkowania zewnętrzne.

2.1. Położenie i pozycja gminy w województwie mazowieckim.

Gmina Krzynowłoga Mała położona jest w powiecie przasnyskim, stanowiącym północne rubieże Województwa Mazowieckiego. Zajmuje obszar 184 km², co stanowi trzecie miejsce co do wielkości w powiecie.

Udział powierzchni Gminy Krzynowłoga Mała na tle gmin Powiatu Przasnyskiego

Od strony północnej gmina Krzynowłoga Mała graniczy z linią Chorzele, od wschodu - z gminą Jednoróżec, od południa - z gminami Przasnysz i Czernice Borowe. Od zachodu gmina graniczy z gminą Dzierzgowo w powiecie mławskim (rys.2.1).

Teren gminy przecinają, biegnące z południa na północ:

- droga krajowa nr 57 relacji Pułtusk – Szczytno,
- droga wojewódzka nr 616 relacji Ciechanów - Chorzele.

Zewnętrzny układ komunikacyjny uzupełniają drogi powiatowe nr 28310, 28313, 28314, 28315, 28316, 28317 i 28318.

rys. 2.1. Położenie gminy

2.2. Uwarunkowania fizjograficzne.

Gmina położona jest na obszarze charakteryzującym się następującymi warunkami fizjograficznymi:

- 1) Obszar o deficycie wód powierzchniowych
- 2) Wydajność wód podziemnych - 50 - 100 m³/d/km²,
- 3) Ilość użytków rolnych - ponad 3,0 ha/1M,
- 4) Udział użytków zielonych - 20 - 30 %;
- 5) Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego - 25 ha;
- 6) Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (do 100 pkt.) - 60 pkt.;
- 7) Obszar o depresji demograficznej.

2.3. Uwarunkowania wynikające z opracowań o zasięgu regionalnym.

Według opracowań ponadlokalnych („Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Ostrołęckiego”) gmina Krzynowłoga Mała znajduje się w czterech strefach funkcjonalnych, wynikające z uwarunkowań przyrodniczych:

- 1) Funkcja ekologiczna;
- 2) Funkcja ekologiczna i osadnicza;
- 3) Funkcja ekologiczna i rolnicza;
- 4) Funkcja ekologiczna i leśna.

2.4. Uwarunkowania wynikające z opracowań o zasięgu krajowym.

W koncepcji „Krajowej Sieci Ekologicznej EECONET Polska” obszar gminy Krzynowłoga Mała znajduje się częściowo w granicach „obszaru węzłowego: Puszcza Kurpiowska – 22M”. Obszar węzłowy to jednostka ponadekosystemowa, wyróżniająca się bogactwem ekosystemów. W obrębie obszarów węzłowych wyróżniono biocentra, które stanowią obszary nagromadzenia największych walorów przyrodniczych. Obejmuje on tereny ekstensywnych łąk, torfowisk i agrocenoz o tradycyjnym systemie uprawy. Podstawowym walorem tego obszaru, oprócz mozaikowego krajobrazu, ekstensywnych upraw rolnych, łąk i lasów, jest niski stopień synantropizacji roślinności.

Ponadto gmina znajduje się w obrębie obszaru "Zielone Płuca Polski".

3. Środowisko przyrodnicze i gospodarka przestrzenna.

3.1. Położenie i rzeźba terenu.

Gmina Krzynowłoga Mała leży na obszarze Wzniesień Mławskich, wchodzących w skład Niziny Północnomazowieckiej. Rzeźba terenu jest urozmaicona.

Wyróżnia się następujące jednostki morfologiczne:

- strefa wzgórz morenowo - czołowych i kemowych, w znacznej części zalesiona;
- płaskie i rozległe obniżenia, położone na zapleczu strefy morenowo - czołowej i kemowej, na północy przechodzące stopniowo w wysoczyznę morenową;
- wysoczyzna morenowa, przeważnie falista, wyniesiona 130 - 170 m n. p. m., o spadkach przekraczających 5%.

Urozmaicenie rzeźby terenu jest korzystne zarówno dla rolnictwa jak i rozwoju osadnictwa,

3.2. Budowa geologiczna i surowce naturalne.

Pod względem podziału geologicznego obszar gminy położony jest w obrębie wzniesienia Mazursko - Suwalskiego. Grunty na terenie gminy są w przewadze gruntami nośnymi i nie stanowią ograniczeń dla lokalizacji rozbudowy. Lokalnie tylko występują piaski drobne o miąższości do 2 m oraz utwory rzeczne, bagienne i torfowe, będące gruntami o małej nośności, nie nadającymi się do bezpośredniego posadowienia budynków. Na obszarze południowej części gminy występują bogate złoża pospółki. Tworzą one gniazda bądź ławice o utworach piaszczystych wzgórz kemowych i moren czołowych. Badania geologiczne potwierdziły również występowanie dobrej jakości złóż pospółek w strefie morenowo - kemowej w rejonie wsi Krajewo

Wierciochy, Ostrowe Dyle, Morawy Wielkie, Rudno Kmiece oraz Rudno Jeziorowe.

3.3. Warunki wodne.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Krzynowłoga Mała należy do zlewni rzeki Narew. Teren odwodniony jest powierzchniowo na wschód w kierunku rzeki Orzyc oraz na zachód i południe w kierunku rzeki Węgierki.

Sieć rzeczna na terenie gminy jest słabo rozwinięta. Przepływają przez nią rzeki Ulatówka i Morawka.

W wyniku podpiętrzenia cieków wodnych powstał zbiornik wodny w okolicy wsi Łoje. Ze względu na występowanie wód gruntowych obszar gminy podzielono na 2 części o różnych warunkach występowania wód gruntowych.

a) Pierwszy obszar - zajmujący przeważającą część gminy występowania ciągłego poziomu wód gruntowych o swobodnym zwierciadle, utrzymującego się przeważnie na wysokości 4 m p.p.t

Jest to obszar w rozległym obniżeniu w dolinie Ulatówki oraz w dolinach mniejszych cieków wodnych, tam wody gruntowe utrzymują się na głębokości mniejszej niż 2 m p.p.t.

b) Drugi obszar - posiada zmienną ciągłość poziomu wód gruntowych powodowaną występowaniem gruntów trudno przepuszczalnych.

Warunki wodne, poza obniżeniem terenu w dolinie Ulatówki oraz dolinami mniejszych cieków nie stwarzają ograniczeń dla lokalizacji zabudowy. Na terenach bez wodociągów zaopatrzenie w wodę dla celów bytowych i gospodarczych oparte jest wyłącznie na czwartorzędowych piętrach wodonośnych. Studnie kopalne czerpią wodę z pierwszego poziomu wód gruntowych. Obszar gminy należy do obszarów o najsłabszych parametrach

filtracyjnych. Północno-wschodnia część gminy, od linii Świniary - Ulatowo do wschodnich granic to obszar podatny na degradację w przypadku niewłaściwej gospodarki wodnej.

3.4. Zagadnienia ekologiczne.

Na terenie gminy nie występują obiekty, stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, zarówno pod względem zanieczyszczenia ziemi, wód i powietrza jak i emisji hałasu i drgań.

Na terenie wsi Krzynowłoga Mała zlokalizowane jest gminne wysypisko śmieci. Mieści się na jego terenie również grzebowisko dla zwierząt.

Na obszarze gminy nie występują rezerваты przyrody ani obszary chronionego krajobrazu.

4. Ludność.

Gminę zamieszkuje 3742 osób (stan na dzień 30.06.2007), gdzie gęstość zaludnienia wynosi 22 osoby na 1 km². Sprawia to, że gmina pod tym względem zaliczona jest do obszarów o niskim zaludnieniu. Ponadto od szeregu lat notuje się systematyczny spadek liczby mieszkańców - gmina znajduje się na obszarze depresji demograficznej.

Dominującym zajęciem wykonywanym przez mieszkańców gminy jest praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Poza rolnictwem funkcjonują prywatne podmioty gospodarcze, świadczące usługi handlowe, rzemieślnicze i bytowe.

4.1. Sytuacja demograficzna na przestrzeni lat

❑ Liczba ludności

Stan ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania (stan na dzień 30.06.2007)			
	Lata		
	2005	2006	2007
liczba ludności	3847	3756	3742

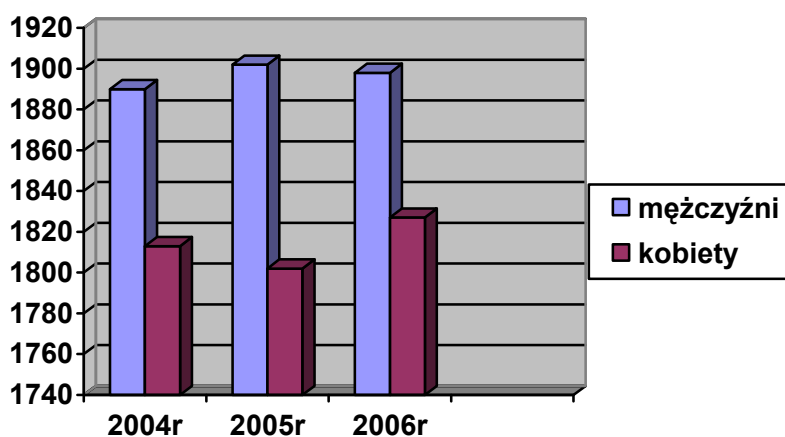
Źródło: UGKM

❑ Sytuacja demograficzna według płci

Stan ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania (stan na dzień 31.12.2006)			
	Lata		
	2004	2005	2006
mężczyźni	1890	1902	1898
Kobiety	1813	1802	1827

Źródło: UGKM

Sytuacja demograficzna według płci

☐ **Małżeństwa**

Liczba zawartych małżeństw (stan na dzień 30.07.2007r)			
	Lata		
	2005	2006	2007
liczba małżeństw	46	46	30

Źródło: UGKM

☐ **Przyrost naturalny ludności**

Przyrost naturalny (stan na dzień 30.09.2007)				
	Lata			
	2004	2005	2006	2007
w osobach	-16	-15	+1	+4

Źródło: GUS

☐ **Liczba urodzeń żywych oraz zgonów**

Liczba urodzeń żywych oraz zgonów (stan na dzień 10.10.2007)				
	Lata			
	2004	2005	2006	2007
Urodzenia	32	37	37	39
Zgony	48	52	42	35

Źródło: GUS

☐ **Liczba pracujących**

Liczba pracujących w głównym miejscu pracy (stan na dzień 31.12.2006)			
	Lata		
	2004	2005	2006
liczba pracujących	134	133	131

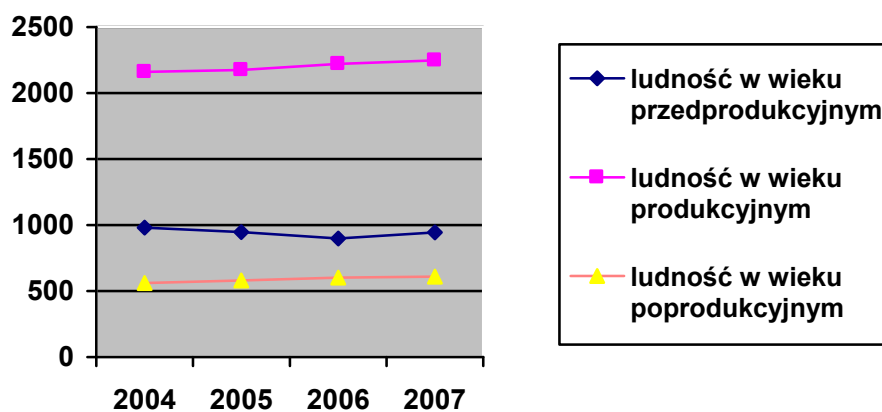
Źródło: GUS

☐ Struktura demograficzna według grup ekonomicznych

Struktura demograficzna według grup ekonomicznych (stan na dzień 30.09.2007)				
	Lata			
	2004	2005	2006	2007
ludność w wieku przedprodukcyjnym	980	947	898	944
ludność w wieku produkcyjnym	2159	2174	2221	2247
ludność w wieku poprodukcyjnym	560	579	602	610

Źródło: GUS

Struktura demograficzna według grup ekonomicznych

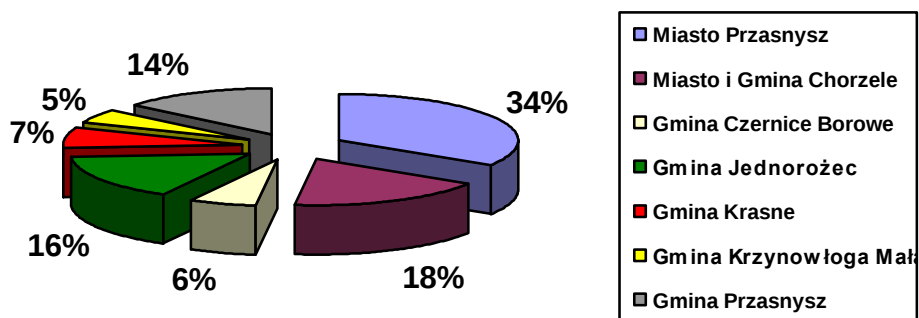

☐ Liczba bezrobotnych

Liczba bezrobotnych w gminie (stan na dzień 30.06.2007)				
	Lata			
	2004	2005	2006	2007
liczba bezrobotnych	276	270	205	156

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu

Udział bezrobotnych gminy Krzynowłoga Mała na tle gmin w Powiecie Przasnyskim (stan na 31.12.2006)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu

Na koniec grudnia 2006 r. najczęściej zarejestrowanych bezrobotnych (31%) było mieszkańcami Przasnysza, natomiast najmniej zarejestrowanych bezrobotnych (6%) zamieszkiwało gminę Krzynowłoga Mała i Czernice Borowe.

5. Mieszkalnictwo.

Zasoby mieszkaniowe w gminie Krzynowłoga Mała wg danych statystycznych na dzień 31.12.2002 roku wynoszą 985 mieszkań (3482 izby), o powierzchni użytkowej 67.904 m². Porównując je analogicznie do stanu na dzień 31.12.2004 roku wynoszą 900 mieszkań (3633 izby), o powierzchni użytkowej 76.077 m². Z uwagi na powyższe zasoby mieszkaniowe posiadają tendencję wzrostową. Rolniczy charakter gminy sprawia, że dominuje tu zabudowa zagrodowa, obok której w mniejszej liczbie występuje zabudowa mieszkaniowa. Według opinii pracowników stan techniczny budynków został uznany za średni.

6. Przemysł i usługi.

Na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych. Funkcjonują jedynie prywatne podmioty gospodarcze, świadczące usługi handlowe, rzemieślnicze i bytowe.

Główne usługi to: sklepy spożywczo przemysłowe, piekarnia, naprawa maszyn rolniczych, handel materiałami budowlanymi i do produkcji rolnej, transport i obróbka drewna.

Podmioty gospodarcze gminy Krzynowłoga Mała ogółem w latach 2004-2006 (źródło GUS):

2004 rok – 171,

2005 rok – 181,

2006 rok – 202.

7. Infrastruktura techniczna.

7.1. Komunikacja.

Komunikację zewnętrzną na terenie gminy stanowią drogi:

- krajowa nr 57,
- wojewódzka nr 616,
- powiatowe nr 28314, 28313, 28315, 28310, 28316, 28317 i 28318.

Przez teren gminy nie przebiegają linie kolejowe.

Zewnętrzny układ drogowy uzupełnia sieć lokalnych dróg o łącznej długości 265 km, w tym 113 km dróg gminnych. Ich rozmieszczenie oraz usytuowanie miejscowości gminnych stwarzają potencjalnie dogodne warunki dla funkcjonowania gospodarki w gminie i dostępności ośrodka gminnego. Podstawowym ograniczeniem funkcjonalnej sprawności układu zarówno w

zakresie wewnętrznym jak i w zakresie powiązań ponadlokalnych są poważne braki technicznego urządzenia i wyposażenia istniejących ciągów drogowych, a zwłaszcza nawierzchni twardych. W jeszcze gorszym stanie znajdują się drogi lokalne, istniejący stan dróg ogranicza również możliwości prawidłowego urządzenia zbiorowej komunikacji autobusowej. Około 20% dróg powiatowych oraz 80% dróg gminnych nie posiada nawierzchni twardej, natomiast ponad 10 % dróg gminnych ma nawierzchnię gruntową.

Tak więc mimo korzystnych warunków przestrzennych, niesprawność techniczna układu komunikacji wewnętrznej utrudnia prawidłowe wykorzystanie walorów tego układu, obniżając efektywność funkcjonowania gospodarki i jakość warunków życia.

Lokalna sieć komunikacji gminnej zapewnia dostęp do przystanków komunikacji samochodowej o promieniu 1 km dla 80 % mieszkańców gminy. Zewnętrzny układ komunikacyjny stanowi droga krajowa, biegnąca ze Szczytna - przez następujące miejscowości w gminie: Świniary, Romany Sebory, Romany Janowięta - dalej w kierunku Przasnysza.

Sieć dróg gminnych i powiatowych zapewnia łączność gminy z województwem jak i powiatem, jak również łączność między wsiami wewnątrz gminy oraz wsiami gmin sąsiednich.

***Długość dróg w gminie Krzynowłoga Mała zarządzanych przez
Powiatowy Zarząd Dróg***

Długość dróg w km*(stan na 31.X.2007r.)			
Ogółem	w tym dróg o nawierzchni		
	Twardej	Gruntowej	
		ulepszonej	nie ulepszonej
54,1	54,1	0,0	0,0

*długość – km z dokł. do jednego miejsca po przecinku
Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg

7.2. Gospodarka komunalna.

Obecnie gmina nie posiada wysypiska śmieci. Dotychczasowe składowisko odpadów mieszczące się we wsi Krzynowłoga Mała zostało zamknięte, na terenie którego znajdowało się również grzebowisko zwierząt. Gmina posiada podpisaną umowę na odbiór odpadów komunalnych i opróżnianie zbiorników na nieczystości ciekłe z terenu gminy z Miejskim Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Przasnyszu. Wymieniony zakład odbiera również odpady od mieszkańców gminy na podstawie podpisanych indywidualnych umów.

Na terenie gminy znajduje się 448 bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe, co daje w stosunku do wszystkich sołectw ok. 50%. Ponadto znajduje się również 7 przydomowych oczyszczalni ścieków (stan na dzień 31.10.2007r).

Hydrofornie ujęcia wody na terenie gminy:

- **Krzynowłoga Mała** (obsługuje wsie: Krzynowłoga Mała, Krajewo Wierciochy, Krajewo Kłódki, Krajewo Wielkie, Krajewo Darmopychy, Chmielonek, Piastowo, Wiktorowo, Marianowo, Borowe Gryki, Kawieczyno, Masiak, Grabowo, Gadomiec Jędryki, Gadomiec Wyraki, Bystre Chrzany),
- **Świniary** (obsługuje wsie: Świniary, Czaplice Bąki, Czaplice Kurki, Romany Sędzięta, Plewnik, Grządki, Ulatowo Adamy, Ulatowo Brzuchy, Ulatowo Czerniaki, Ulatowo Niwka, Ulatowo Żyły, Ulatowo Zalesie, Ulatowo Gać, Ostrowe, Łoje, Zbroczy, Borowe Chrzany, Goski Wąsosze),
- **Kaki-Mroccki** (obsługuje wsie: Kaki Mroccki, Romany Fuszki, Romany Sebory, Romany Janowięta, Łanięta, Morawy Wielkie),

oraz

przepompownie znajdują się w miejscowościach Ożumiech, Romany Sebory i Ostrowe.

7.3. Ciepłownictwo, gazownictwo.

Na terenie gminy nie ma zbiorowych systemów ciepłowniczych. Budynki mieszkalne ogrzewane są z indywidualnych źródeł ciepła. W znacznym stopniu źródłem energii jest węgiel lub miał węglowy. Z powodu braku na terenie gminy sieci gazu przewodowego, uzupełniającym jak również najdostępniejszym źródłem energii jest gaz z butli.

7.4. Elektroenergetyka.

Gmina zaopatrywana jest w energię elektryczną z linii magistralnych zasilanych z punktów rozdzielczych energii elektrycznej 110/15 KV w Przasnyszu i Chorzeliach.

Od linii tych zasilana jest sieć rozdzielcza w postaci linii funkcjonujących jako zasilane dwustronnie od linii magistralnych oraz zasilane jednostronnie, pracująca jako odczepy.

Z linii tych zasilane są stacje transformatorowe słupowe. Podział sieci odbywa się na liniach napowietrznych, z racji na występujące napowietrzne stacje transformatorowe.

Układ funkcjonalny sieci jest prawidłowy. Na terenie gminy występują słupowe stacje transformatorowe. Jest to zgodne z zasadami zasilania terenów wiejskich.

W gminie występuje duża ilość stacji transformatorowych z transformatorami małej mocy. Jest to związane z występowaniem na terenie gminy budownictwa rozproszonego.

Istnieje konieczność rozbudowy sieci i stacji transformatorowych oraz modernizacji istniejących stacji, szczególnie na obszarach nowych gdzie przewidywane są nowe inwestycje.

8. Infrastruktura społeczna.

8.1. Oświata.

Bazę oświaty w gminie stanowią 4 szkoły podstawowe, rozmieszczone równomiernie na obszarze gminy, znajdujące się we wsiach;

- Krzynowłoga Mała ,
- Świniary.
- Ulatowo Adamy,
- Romany Sebory,

Ponadto we wsi gminnej znajduje się Publiczna Gimnazjum.

W związku ze spadkiem liczby ludności w gminie, a co za tym idzie ilością uczniów - nie występuje niedobór miejsc w szkołach. Występuje natomiast potrzeba poprawy standardów lokalowych i wyposażenia szkół.

8.2. Ochrona przeciwpożarowa.

Bezpieczeństwo przeciwpożarowe zapewniają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej działające w następujących wsiach:

- Krzynowłoga Mała,
- Kaki Mroczyki,
- Ulatowo Adamy,
- Romany Sebory,
- Chmieleń Wielki,
- Łanięta.

Jednostki te wyposażone są w podstawowy sprzęt ratownictwa przeciwpożarowego.

Ponadto Urząd Gminy jest w posiadaniu 8 wozów bojowych.

Zestawienie pożarów, miejscowych zagrożeń i alarmów fałszywych na terenie gminy Krzynowłoga Mała w latach 2005-2007.

Pożary			Miejscowe zagrożenia			Alarmy fałszywe			Ogółem zdarzeń		
2005	2006	2007*	2005	2006	2007*	2005	2006	2007*	2005	2006	2007*
28	26	12	14	6	4	2	2	1	44	34	17

* - stan na dzień 10.10.2007

Źródło: Powiatowa Straż Pożarna w Przasnyszu

8.3. Pomoc społeczna.

Zadania w zakresie pomocy społecznej w gminie realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodzie Małej.

Pomoc świadczona przez GOPS jest wykonywana w zakresie zadań własnych gmin, jak również zadań zleconych gminom z zakresu administracji rządowej. Najogólniej rzecz ujmując do tej pierwszej grupy należą świadczenia o charakterze niepieniężnym, a do drugiej - świadczenia pieniężne.

Zadania własne gmin (stan na 31.12.2006)

Rodzaje świadczeń	Posiłki dla dzieci	Usługi opiekuńcze	Zasiłki celowe i w naturze	Zasiłki okresowe	Sprawienie pogrzebu	Płatność za pobyt w DPS
liczba świadczeń	19533	0	49	99	2	25
Średnia wysokość świadczenia	2,19	0	314,28	221,01	1835,50	600,96

Zadania własne gmin:

- dożywianie dzieci
- usługi opiekuńcze
- zasiłki celowe
- zadania socjalne

Zadania zlecone gminom (stan 31.12.2006)

Rodzaje świadczeń	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową (susza)	Zasiłki stałe	Zasiłki pielęgnacyjne	Świadczenia opiekuńcze	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami
Liczba świadczeń	399	196	864	1074	13214
średnia wysokość świadczenia	1327,02	334,22	147,08	200,09	62,50

Źródło: GOPS Krzynowłoga Mała

9. Środowisko kulturowe.

Na terenie gminy Krzynowłoga Mała znajdują się nieliczne obiekty zabytkowe. Jednym z najważniejszych jest pochodzący z XVI w. zespół sakralny w miejscowości Krzynowłoga Mała oraz kościół rzymsko-katolicki we wsi Skierkowizna. Ponadto na terenie gminy ostały się również nieliczne drewniane i murowane kubaturowe obiekty architektury regionalnej z XIX i początków XX w. oraz nie użytkowany już drewniany wiatrak z początków XX stulecia. Obiekty te są objęte ścisłą ochroną Państwowej Służby Ochrony Zabytków.

Do chronionych wartości kulturowych zaliczone zostały dwa krajobrazowe parki dworskie we wsiach: Romany Sebory i Rudno Jeziorowe, a także dwa bunkry strzelnicze z okresu II Wojny Światowej we wsi Krajewo Wierciochy. Dotychczasowe badania archeologiczne, przeprowadzone na terenie gminy zaowocowały wyodrębnieniem około 100 stanowisk archeologicznych.

Szczegółowy wykaz zabytków i ciekawych miejsc w gminie Krzynowłoga Mała:

Krzynowłoga Mała

- Kościół parafialny p.w. św. Dominika – jest to kościół późnogotycki z przełomu XV i XVI wieku z wysoką na 33m wieżą dobudowaną w XVII wieku. Wystrój wnętrza w stylu barokowym: ołtarz główny z rzeźbami św. Piotra i Pawła, 4 boczne, chrzcielnica i żyrandol pajak z połowy XVIII wieku, chór drewniany z XIX wieku. Jedną z najstarszych części wystroju kościoła są gotyckie rzeźby ukrzyżowania z końca XV wieku;
- Cmentarz Parafialny,
- Pomnik 40 Pomordowanych,
- główny plac Krzynowłogi Małej,
- bunkier z czasów II wojny światowej;

Krajewo Wielkie

- Grodzisko w kształcie elipsy z wczesnej epoki żelaza;

Rudno Jeziorowe

- Kaplica p.w. św. Piotra i Pawła,
- Krzyż przydrożny,
- jedyne naturalne jezioro w gminie;

Rudno Kmiece

- pozostałości po dawnym parku dworskim z XIX wieku;

Chmieleń Wielki

- przydrożna zabytkowa kapliczka,
- głązy narzutowe, w tym jeden o obwodzie ok. 10m i wysokości 1,3m;

Ożumiech

- ostatni w gminie wiatrak koźlak z początku XX wieku;

Łoje

- zalew (zbiornik retencyjny) – miejsce odpoczynku i rekreacji miejscowej ludności;

Grabowo

- Grób Nieznanego Żołnierza – symbol walki Polaków w wojnie polsko – bolszewickiej,
- źródło rzeki Ulatówka;

Skierkowizna

- Kościół parafialny p.w. św. Izydora, drewniany z 1840r, przeniesiony z Janowa w latach 1936-1938; Parafia p.w. św. Andrzeja Boboli erygowana w 1938r. Wnętrze świątyni stanowią drewniane płaskorzeźby i kasetony. Zarówno kościół jak i dzwonnica wpisane zostały do rejestru zabytków architektury i budownictwa. Nieopodal kościoła znajdują się budynki parafialne otoczone przepięknym parkiem z wieloma gatunkami drzew. Wystrój kościoła jak i jego

otoczenie są zasługą ciężkiej pracy i poświęcenia księdza kanonika Sylwestra Szadkowskiego, wieloletniego proboszcza tej parafii;

- cmentarz parafialny gdzie znajduje się grób pamięci nieznanych żołnierzy, którzy polegli w walce z niemieckim najeźdźcą w 1939r;

Ulatowo Adamy

- przydrożna kapliczka,

Kaki Mroczyki

- drewniany dom z początku XX wieku;

Goski Wasosze

- bunkry z czasów II wojny światowej;

Romany Sebory

- park dworski krajobrazowy o powierzchni 1 ha z II połowy XIX wieku;
- jedyna w gminie stadnina koni, miejsce rekreacji i wypoczynku dla miłośników jeździectwa i kontaktu z przyrodą;
- Pomnik przyrody – Głaz narzutowy o obwodzie 1280cm, największy w byłym województwie ostrołęckim,
- Przydrożna kapliczka z figurą Chrystusa Frasobliwego, murowana z cegły, otynkowana, pochodzi z poł. XIX wieku.

10. Gospodarka budżetowa gminy.

Gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową, mając do dyspozycji budżet. Zgodnie z prawem budżetowym budżet gminy jest rocznym planem finansowym obejmującym:

- dochody i wydatki organów gminy,
- dochody i wydatki komunalnych jednostek budżetowych i zadań własnych gminy,
- wpłaty jednostek organizacyjnych i dotacje dla jednostek organizacyjnych rozliczających się z budżetem gminy,
- dochody z podatków, opłat i innych należności gmin, określonych ustawami,
- subwencje ogólne z budżetu państwa,
- wyodrębnione wydatki na finansowanie zleconych gminom zadań z zakresu administracji rządowej oraz dotacje celowe i dochody związane z realizacją tych zadań,
- dochody z majątku gminy,
- źródła pokrycia niedoborów.

W budżecie gminy mogą być także wyodrębnione środki do dyspozycji jednostek pomocniczych gminy.

Dochody gmin można podzielić na trzy zasadnicze grupy:

- dochody własne, do których zalicza się podatki lokalne (podatki: od nieruchomości, od środków transportu, od posiadania psów, rolny, leśny, od spadków i darowizn, opłatę targową), dochody z majątku gminy (dochody ze sprzedaży gruntów, nieruchomości, lokali i innych składników mienia gminy, dochody z najmu i dzierżawy, opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, opłaty z tytułu oddania mienia komunalnego do korzystania), opłatę skarbową oraz inne dochody należne gminom na mocy odrębnych przepisów;

- udziały w podatkach, stanowiących dochód z budżetu państwa (podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej, udział w podatku od osób fizycznych i prawnych);
- dotacje i subwencje z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych.

Spośród wymienionych grup tylko dochody własne uzależnione są od polityki władz gminy. Jedną z najważniejszych decyzji, jaką rozstrzyga władza lokalna przy planowaniu budżetu jest ustalenie proporcji między wydatkami konsumpcyjnymi, a inwestycyjnymi gminy.

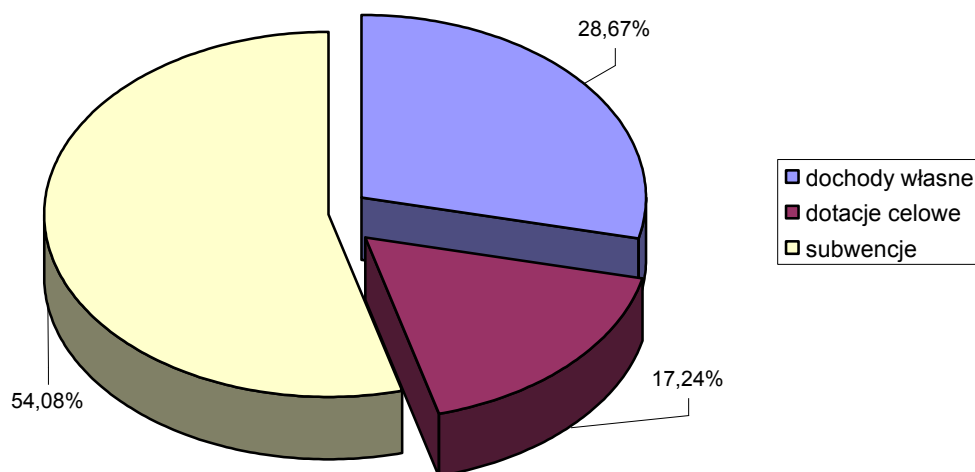
Specyfika wydatków inwestycyjnych gminy polega na tym, że przeważnie nie są to wydatki, których efektem jest osiąganie wymiernego zysku. Inwestycje dokonywane przez gminę poprawiają standard życia mieszkańców lub umożliwiają gminie pełnienie jej zadań publicznych, a także tworzą warunki do tego, aby podmioty gospodarcze mogły inwestować.

Budżet gminy Krzynowłoga Mała

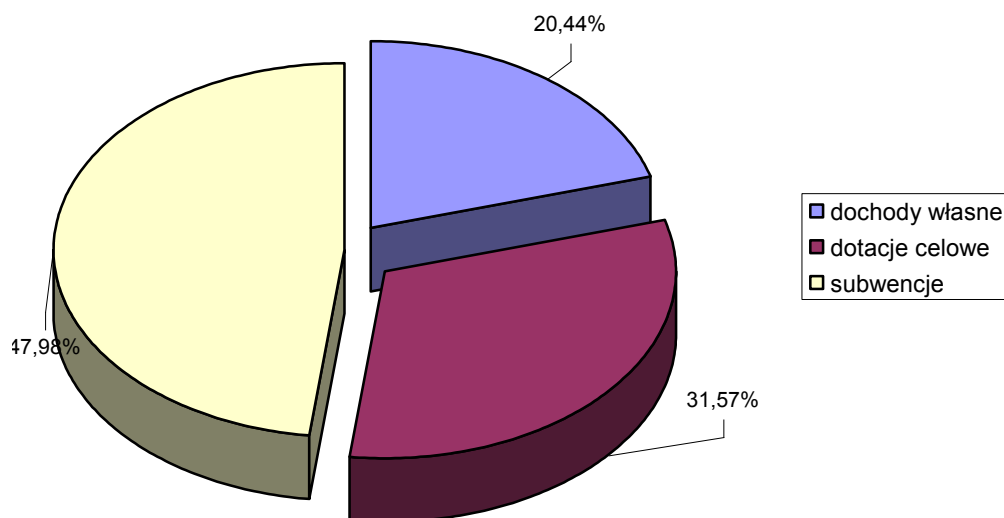
Dochody budżetu gminy Krzynowłoga Mała w latach 2005-2007 (w tys. zł)

	Dochody ogółem	dochody własne	dotacje celowe	subwencja ogólna
2005	7141	1791	1077	3378
2006	8038	2043	2356	3639
2007	8743	2084	1762	3651

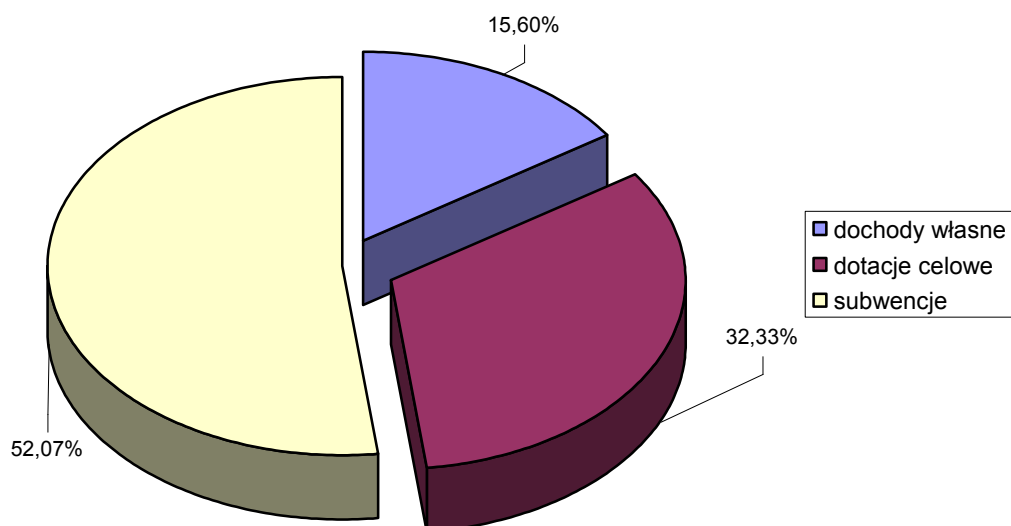
Struktura dochodów gminy Krzynowłoga Mała w 2005 roku

Struktura dochodów gminy Krzynowłoga Mała w 2006 roku

Struktura dochodów gminy Krzynowłoga Mała w 2007 roku

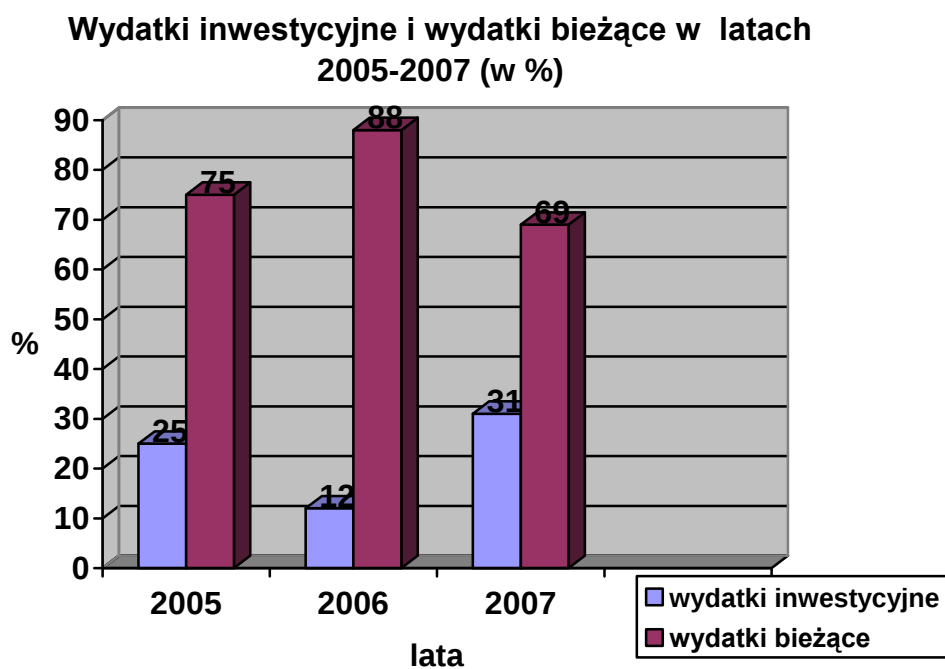

Wydatki budżetu gminy Krzynowłoga Mała w latach 2005-2007

	Wydatki ogółem w tys. zł	Wydatki inwestycyjne w tys. zł
2005	5056	1285
2006	5311	651
2007	4815	1490

Struktura wydatków w %

	Wydatki ogółem	Wydatki bieżące	Wydatki inwestycyjne
2005	100	75	25
2006	100	88	12
2007	100	69	31

W badanym okresie 2005-2007 najwyższa wartość wydatków bieżących (88% wydatków ogółem) przypada na rok 2006, natomiast najwyższa wartość wydatków inwestycyjnych (31% wydatków ogółem) przypada na rok 2007.

III. ANALIZA SWOT.

Budowa programu strategicznego gminy wymaga przeprowadzenia analizy sytuacyjnej, polegającej między innymi na określeniu mocnych i słabych stron gminy oraz jej szans i zagrożeń, które mogą mieć wpływ na rozwój tego obszaru. Metodologiczną podstawę analizy sytuacyjnej stanowi tzw. analiza **SWOT** (z j. angielskiego: **Strengths** – silne i **Weaknesses** – słabe strony oraz **Opportunities** - szanse/możliwości i **Threats** - zagrożenia) - jedno z podstawowych narzędzi, jakie proponują naukowe metody analizy strategicznej.

Podstawowym walorem analizy SWOT jest określenie w miarę precyzyjnie katalogu atutów czyli silnych stron gminy, bowiem zasadą działań strategicznych jest eksponowanie silnych stron, a w mniejszym stopniu walka ze słabościami. Niewątpliwie słabe strony są barierą w kreowaniu strategii, jednak jak uczy doświadczenie wielu innych krajów często to co dzisiaj jest naszą słabością może być w przyszłości źródłem sukcesów. Ponadto integralnym elementem analizy SWOT jest poszukiwanie możliwości i zagrożeń jakie występują w otoczeniu zewnętrznym gminy i mogą pojawić się w przyszłości.

Mocne strony gminy:

- położenie przy drodze krajowej prowadzącej na Mazury,
- złoża kruszywa w południowej części gminy,
- duże nagromadzenie stanowisk archeologicznych w centralnej i północno-wschodniej części gminy,
- urozmaicenie rzeźby terenu jest korzystne zarówno dla rolnictwa jak i rozwoju osadnictwa,

- brak obiektów stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, zarówno pod względem zanieczyszczenia ziemi, wód i powietrza jak i emisji hałasu i drgań,
- czyste środowisko.

Słabe strony gminy:

- brak nowych miejsc pracy,
- brak inwestorów strategicznych,
- odpływ młodych wykształconych ludzi w poszukiwaniu pracy do dużych aglomeracji miejskich,
- od szeregu lat systematyczny spadek liczby mieszkańców - gmina znajduje się na obszarze depresji demograficznej,
- zły stan techniczny dróg,
- brak sortowania odpadów,
- brak przemysłu,
- słaby rozwój usług,
- brak kanalizacji,
- brak oczyszczalni ścieków,
- niewystarczający stan opieki zdrowotnej i medycznej,
- słabo rozwinięta sieć rzeczna,
- niska aktywność społeczna przy realizacji wspólnych celów,
- brak zorganizowanej opieki nad ludźmi w pełnym wieku,
- lęk przed ryzykiem gospodarczym,
- brak promocji gospodarczej gminy,

- brak kapitału,

Szanse rozwoju gminy:

- urozmaicona rzeźba terenu,
- położenie przy drodze krajowej prowadzącej na Mazury,
- agroturystyka,
- złoża kruszywa,
- możliwości starania się o środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- czyste środowisko.

Zagrożenia rozwoju gminy:

- brak kapitału inwestycyjnego,
- nieopłacalność produkcji rolnej,
- brak przemysłu,
- wzrost liczby rodzin niezdolnych do utrzymania się na godziwym poziomie,
- nieopłacalność produkcji rolnej,
- brak dotacji na kulturę.

IV. MISJA ROZWOJU GMINY.

Misja rozwoju jest to deklaracja intencji władz samorządowych, co do kierunków przyszłego rozwoju gminy. Określa ona przyszłościowy obraz gminy oraz informuje o wspólnych wartościach i przekonaniach leżących u podstaw podejmowania określonych działań. Misja rozwoju ma istotną wartość informacyjną zarówno dla mieszkańców gminy, podmiotów gospodarczych, jak i dla jej otoczenia. Określa "co chcemy osiągnąć w określonym horyzoncie czasu" i to nie w oparciu o marzenia i wizje, lecz o własne zasoby i możliwości rozwoju (silne i słabe strony gminy) oraz warunki stworzone przez otoczenie (szanse i zagrożenia rozwojowe).

U podstaw misji rozwoju gminy Krzynowłoga Mała leży przekonanie, że gmina ma potencjalne szanse by stać się atrakcyjnym miejscem zamieszkania i lokalizacji kapitału. Stąd też wśród podstawowych przesłanek rozważanych przy formułowaniu deklaracji misji rozwoju wymienić należy dążenie do:

- efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich, finansowych, przestrzeni, infrastruktury technicznej i społecznej,
- tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju gospodarki lokalnej, w tym wspierania drobnej przedsiębiorczości,
- podniesienia rangi gminy w regionie i jej atrakcyjności w celu zwiększenia napływu zasobów zewnętrznych,
- ochrony istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowo-historycznych,
- lepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców,

- rozwijanie współpracy władz gminy z administracją samorządową i rządową, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami gminy,

Deklaracja wizji rozwoju uwzględnia atuty gminy, którymi są:

- rolnictwo, jako dominująca funkcją gminy,
- korzystne warunki przyrodnicze,
- korzystne położenie gminy, przy drodze krajowej prowadzącej na Mazury.

Misją gminy Krzynowłoga Mała, czyli celem dążeń jej mieszkańców oraz władz lokalnych, jest zatem wykreowanie gminy jako ośrodka nowoczesnego rolnictwa, usług i turystyki. Tak zdefiniowana misja rozwoju spełnia funkcję wyznacznika podstawowych kierunków prac nad określeniem celów strategicznych rozwoju gminy.

Obecnie gmina kontynuuje plan zwodociągowania gminy, który jest w ostatniej fazie realizacji. W sierpniu 2007r zakończona została budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowościach Łanięta, Marianowo Zbrochy, Krzynowłoga Mała, Łoje, Romany Sędzięta, Ostrowe Stańczyki. Gmina Krzynowłoga Mała pozyskała środki na te zadanie z Budżetu Województwa Mazowieckiego na budowę i przebudowę sieci wodociągowej w ramach Samorządowego Programu Rozwoju Mazowsza – komponent E – „Mazowiecki Program Zaopatrzenia w Wodę – budowa wodociągów na terenach wiejskich”.

Gmina stawia również na rozwój oświaty. W roku 2007 zostanie wykonana adaptacja pomieszczeń szkolnych na stołówkę w systemie cateringowym oraz budowa oddziału przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-5 lat i oddział zerowy wraz z podjazdem dla osób niepełnosprawnych. Środki na te

zadania w części gmina pozyskała z Budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach komponentu B, pozostała część to środki własne.

Ponadto gmina jest w trakcie realizacji „Terenowych urządzeń sportowych” w Krzynowłodze Małej, gdzie na etapie finalnym jest już budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego ogólnodostępnego dla dzieci i młodzieży o nawierzchni z trawy syntetycznej oraz bieżni o nawierzchni poliuretanowej. Obok środków własnych gmina uzyskała dotację z Budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach komponentu D. Poza tym gmina stara się również o dofinansowanie tej inwestycji z Budżetu Ministerstwa Sportu i Budżetu Województwa Mazowieckiego po uprzednim jej rozszerzeniu o dodatkową budowę aren sportowych przeznaczonych do uprawiania dyscyplin sportowych. W 2008r planuje się rozpoczęcie działań przygotowujących do budowy stadionu sportowego w miejscowości Krzynowłoga Mała.

Drogi to zapewne jedna z najważniejszych inwestycji w gminie. W bieżącym roku wykonana została modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych na terenie wsi Romany Sebory po przez poczwórne utwardzenie emulsją asfaltową oraz kruszywem naturalnym. Gmina otrzymała środki na dofinansowanie tego zadania z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. Kolejną inwestycją była przebudowa drogi gminnej w miejscowości Świniary również po przez poczwórne utwardzenie emulsją asfaltową oraz kruszywem naturalnym, na którą gmina oprócz środków własnych otrzymała dofinansowanie z Budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach komponentu C.

Planowana jest na lata 2008-2010 przebudowa i modernizacja następujących dróg gminnych:

- 1) „Poprawa parametrów technicznych i standardu regionalnej sieci drogowej w gminie Krzynowłoga Mała”. Przebudowa drogi gminnej Krajewo Kłódki –

- Piastowo wraz z drogami dojazdowymi Krajewo Wielkie i Krajewo Darmopychy (łącznie 5.498 mb).
- 2) „Budowa szlaku turystycznego północnego mazowsza w gminie Krzynowłoga Mała”. Przebudowa drogi gminnej Świniary – Ulatowo Adamy – Ulatowo Janowięta wraz z drogami dojazdowymi Zalesie Golanki i Ulatowo Rumunek (łącznie 9.2 km),
 - 3) „Udostępnienie zasobów kruszyw naturalnych poprzez przebudowę dróg żwirowych na terenie gminy Krzynowłoga Mała”. Ulepszenie nawierzchni żwirowej poprzez poczwórne powierzchniowe utwalenie drogi gminnej Romany Sebory – Romany Fuszki - Morawy Wielkie oraz ulepszenie nawierzchni żwirowej poprzez poczwórne powierzchniowe utwalenie drogi gminnej Łoje – Ostrowe Stańczyki – Goski Wąsosze (łącznie 9 km),
 - 4) Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Rudno Kmiece (łącznie 1km), Rudno Jeziorowe – Cichowo (4km) oraz Rudno Jeziorowe – Borowe Chrzczany (3km),
 - 5) Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Wiktorowo (łącznie 2,5km),
 - 6) Przebudowa drogi gminnej Ulatowo Czerniaki – Ulatowo Borzuchy (łącznie 5km),
 - 7) Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Czaplice Kurki (łącznie 1km),
 - 8) Przebudowa drogi gminnej Świniary – Romany Karcze (łącznie 3,4km),
 - 9) Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Chmieleń Wielki (łącznie 1km) oraz Chmieleń Wielki – Cichowo (2,2km),
 - 10) Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Piastowo (łącznie 1,5km),
 - 11) Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Plewnik (łącznie 0,5km),
 - 12) Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Ożumiech (łącznie 1,4km) oraz Ożumiech – Cichowo (1,8km),

- 13)Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Gądomiec Jędryki – Gądomiec Wyraki (łącznie 2,5km)
- 14)Modernizacja drogi gminnej Romany Fuszki – Skierkowizna,
- 15)Modernizacja dróg gminnych w miejscowości Kawieczyno (łącznie 1,8km),
- 16)Modernizacja dróg gminnych w miejscowości Grabowo Skorupki (łącznie 1km),
- 17)Modernizacja drogi gminnej Gądomiec Trojany – Czaplice Kurki (łącznie 2km),
- 18)Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Gądomiec Jędryki,
- 19)Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Gądomiec Wyraki.
- 20)Przebudowa drogi gminnej Chmielonek – Masiak – Zalesie,

W latach 2008-2010 planuje się modernizację Gminnego Ośrodka Zdrowia polegającą na dostosowaniu obiektu do obowiązujących przepisów zgodnie z programem dostosowawczym oraz termomodernizacją budynku wraz z wymianą dachu, stolarki okiennej i zagospodarowaniem działki wraz z parkingiem, natomiast do roku 2011 planuje się remont i rozbudowę tut. Urzędu Gminy .

Remonty hydroforni i szkół na terenie tut gminy, a w szczególności:

- Wymiana instalacji elektrycznej w budynku szkoły Podstawowej w Krzynowłodze Małej,
- Wymiana instalacji elektrycznej w Szkole Podstawowej w Romanach Seborach,
- Remont dachu w Szkole Podstawowej w Świniarach,
- Adaptacja pomieszczeń na stołówkę szkolną w Szkole Podstawowej w Ulatowie Adamach,

planuje się na okres 2008-2010.

Do roku 2012 zakłada się wykonanie następujących inwestycji:

- 1) Kształtowanie centrum wsi w gminie Krzynowłoga Mała po przez budowę placów, parkingów, dróg, chodników, oświetlenia ulicznego, urządzenie terenów zielonych w miejscowościach np. Krzynowłoga Mała, Kaki Mrocзки, Romany Sebory, Rudno Jeziorowe, Świniary...
- 2) Utworzenie świetlic wiejskich na terenie gminy Krzynowłoga Mała,
- 3) Zagospodarowanie terenu zalewu wodnego w miejscowości Łoje (projekt budowlany, budowa urządzeń i wyposażenia zgodnie z planem zagospodarowania – projektem),
- 4) Modernizacja zbiornika retencyjnego w miejscowości Rudno Jeziorowe (projekt budowlany + wykup gruntów, roboty ziemne, wykonanie urządzeń i wyposażenia),
- 5) Likwidacja dzikich wysypisk śmieci na terenie gminy Krzynowłoga Mała,
- 6) Zakup maszyny wielofunkcyjnej wraz z osprzętem do napraw instalacji wodnych,
- 7) Współfinansowanie budowy chodników dla pieszych i przebudowy drogi krajowej nr 57 w miejscowości Świniary, skrzyżowanie przy miejscowościach Kaki Mrocзки, Romany Sebory i Goski Wąsosze,
- 8) Zielony Szlak Rowerowy Mazowsza (wkomponowanie naszej lokalnej ścieżki rowerowej pod przykładową nazwą „rower – zdrowie – kultura”, która przebiegałaby między innymi przez miejscowości gminne posiadające atrakcyjne miejsca, stanowiące bazę dla rozwoju turystyki w przyszłości np. zalew w Łojach, naturalne jezioro w Rudnie Jeziorowym, wiatrak koźlak w Ożumiechu, stadnina koni w Romanach Seborach, głązy narzutowe w Chmieleniu Wielkim i Romanach Seborach, przydrożne zabytkowe kapliczki w Ulatowie Adamach, Chmieleniu Wielkim i Romanach Seborach, kościół w

Skierkowiźnie i Krzynowłodze Małej, bunkry z czasów II wojny światowej w Goskach Wąsosze i Krzynowłodze Małej, drewniany dom z początku XX wieku w Kakach Mroczkach),

- 9) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz oczyszczalni kontenerowych w gminie Krzynowłoga Mała,
- 10) E-usługi dla mieszkańców gminy,
- 11) Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez budowę sali gimnastycznej oraz remont budynku Publicznego Gimnazjum w Krzynowłodze Małej (inwestycja polegać będzie na wyburzeniu starej i wybudowaniu nowej, pełnowymiarowej sali gimnastycznej oraz na remoncie budynku szkoły poprzez m.in. wymianę instalacji elektrycznej, wymianę instalacji C.O. i c.w.u., remont kotłowni, termomodernizacja budynku, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz remoncie pomieszczeń wew. budynku). Powyższa inwestycja jest priorytetowym przedsięwzięciem gminy Krzynowłoga Mała.

V. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY.

Cele strategiczne są sformułowane ogólnie jako cele funkcjonalne, tzn. wyrażające pożądane funkcje (potrzeby), które winny zostać zrealizowane (zaspokojone) w określonym horyzoncie czasu. Pomimo swej ogólności cele strategiczne są związane z konkretną rzeczywistością oraz prognozą jej zmian w przyszłości. Sformułowano następujące cele strategiczne. Są one sobie równe pod względem ważności i pilności, a zatem ich uszeregowanie nie ma wpływu na kolejność realizacji.

1) Poprawa warunków w gminie:

- tworzenie korzystnych warunków przestrzennych dla rozwoju pozarolniczych funkcji gospodarczych poprzez:
 - o wyznaczenie w planach miejscowych terenów pod takie inwestycje,
 - o poprawę i rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- poprawa standardów jakości życia i pracy mieszkańców gminy poprzez:
 - o poprawę dostępu do urządzeń infrastruktury technicznej,
 - o poprawę jakości infrastruktury społecznej,
 - o usprawnienie działania lokalnej administracji poprzez wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów oraz e-usług dla mieszkańców,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- zapewnienie opieki zdrowotnej,
- zapewnienie wszechstronnej pomocy społecznej,

- realizacja gminnych programów przeciwdziałających patologiom społecznym (alkoholizm),
- rozwój rekreacji i wypoczynku mieszkańców gminy,
- pozyskiwanie inwestorów celem tworzenia nowych miejsc pracy,
- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców,
- rozwój oświaty i wyrównywanie szans edukacyjnych min:
 - o remonty budynków szkół i dostosowanie ich dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - o budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej w Krzynowłodze Małej,
 - o budowa oddziału przedszkolnego w Krzynowłodze Małej,
 - o budowa boisk szkolnych,
- swobodny dostęp mieszkańców do sieci Internet.

2) Nowoczesne rolnictwo oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

(przebudowa i przystosowanie rolnictwa do uzyskania wysokiej jakości płodów i produktów rolnych)

- poprawa dochodowości gospodarstw rolnych,
- poprawa struktury agrarnej,
- rewitalizacja obszarów wiejskich,
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwój agroturystyki,
- powiększenie terenów leśnych przez zalesianie nieużytków oraz użytków rolnych klas V i VI.

3) Rozwój infrastruktury technicznej, przemysłu i usług.

(rozbudowa infrastruktury technicznej umożliwiającej rozwój przemysłu i usług na wsi)

- rozwój usług związanych z obsługą ruchu tranzytowego na drodze krajowej nr 57,
- rozwój produkcji na bazie istniejących złóż kruszywa,
- realizacja lokalnych inwestycji celów publicznych:
 - o doprowadzenie sieci wodociągowej do wszystkich miejscowości gminy,
 - o budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - o modernizacja dróg gminnych poprzez wykonywanie nawierzchni twardych,
 - o poprawa jakości infrastruktury społecznej,
 - o rozwiązanie gospodarki odpadami na terenie całej gminy łącznie z ich segregowaniem,
 - o wykonanie kanalizacji sanitarnej w Krzynowłodze Małej obsługującą wieś gminną, wsie sąsiednie oraz wsie leżące przy magistrali,
- realizacja ponadlokalnych inwestycji celów publicznych:
 - o modernizacja drogi krajowej nr 57,
 - o modernizacja drogi wojewódzkiej nr 616 wraz z wybudowaniem chodników i zatok autobusowych w miejscowości Rudno Kosiły,
 - o modernizacja dróg powiatowych,
 - o współudział w realizacji powiatowego składowiska śmieci wraz z ich utylizacją,

- dbałość o stan środowiska naturalnego - ochrona wód, gruntu, powietrza i ochrona przed zanieczyszczeniami,
- tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, nowoczesnej gospodarki.

4) Rozwój współpracy międzynarodowej.

- dostosowanie gminy do funkcjonowania w Unii Europejskiej,
- pozyskiwanie funduszy europejskich.

V. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY.

„Strategia rozwoju gminy Krzynowłoga Mała”, której opracowanie zostało zainicjowane i przeprowadzone przez władze samorządowe, jest wieloletnim planem rozwoju pokrywającym w swojej treści nie tylko obszar usługowej działalności gminnych jednostek organizacyjnych, ale również innych instytucji publicznych, których działalność związana jest z funkcjonowaniem gminnej infrastruktury technicznej i społecznej.

Strategia gminy jest warunkiem koniecznym rozwoju danej jednostki terytorialnej. Sam dokument nie jest jednak receptą na sukces, aby mogła przynieść zaplanowane efekty, konieczne jest sukcesywne jej wdrażanie, czuwanie nad jej realizacją i kontrolowanie jej przebiegu.

Właściwy proces wdrażania strategii wymaga połączenia wysiłków wielu instytucji, organizacji i osób, podobnie jak miało to miejsce w procesie jej budowania. Przedkładana strategia jest „własnością” społeczności lokalnej – dla niej przede wszystkim była budowana. Zasadnicza odpowiedzialność w tej kwestii spoczywa jednak na Wójcie Gminy, przy równoczesnej współpracy z organem uchwałodawczym jakim jest Rada Gminy. Niezwykle istotne jest partnerstwo ponadgminne, które winno wyrażać się udziałem samorządów innych gmin oraz instytucji powiatowych i wojewódzkich.

Władze gminy muszą podejść do jej rozwoju globalnie. Podstawową zasadą powinno być wdrażanie zadań z poszczególnych obszarów równolegle. Powinno być to połączone z aktywnym poszukiwaniem i zdobywaniem środków z pozabudżetowych źródeł sprzyjających mobilizacji podmiotów lokalnych wokół wspólnych programów rozwojowych.

Wszystkie zaplanowane zadania realizacyjne do roku 2012 mają na celu podnieść atrakcyjność gminy w oczach inwestorów, mieszkańców oraz turystów. Zaniechanie realizacji tych zadań pozostawi gminę w tyle za innymi

gminami systematycznie wdrażającymi swoje strategie. Niewykonanie zadań w obszarze infrastruktury technicznej (uzbrojenie terenów i obiektów we wszystkie media, poprawa nawierzchni dróg i komunikacji) odstrasza inwestorów, a także turystów. Zaniedbania w dziedzinie oświaty i kultury doprowadzą do migracji młodzieży do miast lub innych gmin w poszukiwaniu lepszych warunków bytowych i lepszej pracy.

Wdrażanie strategii jest procesem długotrwałym i nie należy oczekiwać, że samo posiadanie strategii rozwiąże wszystkie problemy gminy oraz jej mieszkańców.

LITERATURA

„Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Krzynowłoga Mała” – Pracownia Architektury i Krajobrazu „PAK” SP. Z O.O. (październik 2002r.)